

SZÉKESEFEJÉRVÁR.

TÁRSADALMI HETILAP.

A városi és megyei hatóság, gazdasági-egylet, iskolatanács, s a tanítók és községi jegyzők egyletének

A lap ára

házhöz hordással vagy postán küldve:
Egy évre 6 frt. — kr.
Fél évre 3 frt. — kr.
Negyed évre 1 frt. 50 kr.

Hirdetmény

a bélyegdíjon felül, minden három hasábos példányt:
Megrendelőnkől 6 — nem megrendelőnkől 8 kr-ért
igittatják be.

KÖZLÖNYE.

Megjelen minden szerdán és szombaton.

9. szám.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Székesfejérvár” szerkesztőségének (Széchenyi-utca 5-ik sz.) ezim. endők; — a lap ára, hirdetmények és a hirdetményi díjak Klöckner Péter kiadó könyvkereskedésében vétetnek fel. — Nyilttérben megjelenő közlemények után három hasábos példányt 10 kr. fizetendő.

Börmentetlen leveleket csak ismert köztől fogadunk el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Szögyény-M. László ur

ő excellentiájának, Fejérvár város ujonnan kinevezett főispánjának

beigtatási ünnepe.

Lapunk mult számában a f. évi január hó 26 án vége ment főispáni beigtatási ünnepélyről megelékezés, ez alkalommal az akkor mondott beszédeket közöljük, melyek mult számunkból kimaradtak.

A küldöttség által meghívott főispánhoz, — midőn a gyűlésterembe lépett — Novák Kálmán polgármester következő beszédet intézett:

„Nagyméltóságú valóságos belső titkos tanácsos! Fejérmegye és Székesfejérvár sz. kir. város főispánja! Kegyelmes urunk! Midőn az imént felolvasott kegyelmes ministeri leirattól értésünkre esett, hogy ő es. k. apostoli Felsége legkegyelmesebb urunk és királyunk nagyméltóságodat Sz. fejérvár sz. kir. város főispánjává kinevezni kegyeskedett, — ezen fejedelmi elhatározás keblünket a legbensőbb, legőszintébb örömmel tölté el, — mert ha már önmagában felette megtisztelő városunkra nézve, hogy Felséges Urunk királyunk e város főispánját az ország legjelesebb, legünnepeltebb férfai sorából választá, ugy bizonyára nem kevésbé buzdító és magasztaló reánk nézve azon öntudat is, — hogy azon férfi, ki jelenben városunk kormányzatát átveszi, azon kevés bajnokok egyike, ki félszázadon át nemzetünk válságos küzdelmeiben híven osztakozván, mint honpolgár, kormányférfi és törvényhozó, szeretett hazánk legdrágább érdekeiért a jog, szabadság és polgárosodás áldásdus malasztaiért, egyenlő lelkességgel küzdött, egyenlő kitartással fáradozott; — s ezen feül még, mint városunk egyik köztisztelőt és szeretetben álló polgára, országos terhes gondjai között is, városunk magánügyeit, folytonos éber figyelemmel követvén, azok korszerű haladása és fejlődésére hatásos befolyása és bölcs tanácsaival tetteleg közreműködött.

Az utóbbi évtizedek nagy válságai ősi alkotmá-

nyunkat gyökeresen átformáltván, az új törvényes állapotok, a megváltozott társadalmi rend, még naponta újabb igényeket támasztanak, újabb állami intézmények szükségletét derítik ki; — és jöllehet ezen igények és szükségletek mind fontosak, mind sürgősek, — még is alig van közöttük egy is, melynek hiánya érezhetőbb, melynek kipótlása égetőbb volna, mint azon intézmények végleges szervezése és rendszeresítése, melyek országunk belkormányzatára, a közigazgatásra vonatkoznak.

Mert ha tagadni nem lehet, hogy az állam nagy feladatának és céljának, — mely az erkölcsi fejlődés és jogbiztonság, csak ott felelhet meg; — és hogy a valódi polgári szabadság, melynek alapja a jogegyenlőség — teljesen csak ott fejlődhetik ki, hol a törvényhozó által alkotott üdvös és korszerű törvények szigorú és részrehajlatlan végrehajtást nyernek, — ugy bizonyára kétségtelen az is, hogy alkotmányos intézményeink csak akkor szilárdulhatnak meg s hathatnak áldás teljesen hazánkra, ha azok érdekei felett egy rendszeres erős végrehajtó hatalom őrködik, — ha közigazgatási intézményeink a községi s törvényhatósági törvények által megvetett alapon végleg rendszeresítetvén, — a változott alkotmányos viszonyok keretébe czél szerűen illesztek.

Fontos tehát a közigazgatás végleges szervezése az országra nézve; — de a mily fontos az az országra, oly fontos az egyes törvényhatóságok és azok egyes polgáira nézve is, — mert előre látható, hogy a végleges szabályozás még sok oly jogok korlátozását igényli, melyekhez minket történeti multunk és ősi hagyományos ragaszkodásunk kegyeletteljesen vonz és csatol; — és habár ez ország polgárai, — a közérdek tekiütéből — mindenkor vetélykedtek az áldozatkészégben, — szükséges, hogy a döntő percekben, — most midőn a városi főispáni méltóság személyesítőjében változás állott be, — a város kormányzata és jogainak védelme ismét oly férfira ruháztassék, kinek tapasztalataiban alkotmányos érzelmeiben és tiszta szándokaiban a polgárság kellő megnyugvást és biztositéket talál.

Mínthogy pedig a törvényhatóságokat illetőleg már a legközelebbi jövőben is ily fontos kérdések várnak megoldást, — ki az? ki hazája és városunk jólétét valóban szíven hordja s teljes megnyugvását nem abban lelné, hogy Felséges urunk királyunk a főispáni méltóságot, városunk kormányzatát oly férfira ruházza, kinek jeles törvény tudománya, bő országlati ismeretei előtt egy ország hódolva meghajol, — kinek férfias szilárd jelleme, tiszta önzetlen hazaszeretete mellett — egy félszázados érdeműs nyilvános életpálya tanuskodik.

Midőn tehát nagyméltóságod ezennel az elnöki széket elfoglalja, fogadja e város polgársága részéről örömteljes üdvözlétünket; — fogadja azon őszinte nyilatkozatunkat, hogy mi nagyméltóságod jeles személyisége iránt határtalan bizalommal viseltetünk, — s hogy mi mindenkor készséggel fogunk járulni nagyméltóságodnak a haza és városunk boldogítására irányzott üdvös szándokai és törekvéseinek valóításához; — s midőn jelenben viszont kérjük nagyméltóságodat, hogy minket nagybecsült bizalmával és hajlandóságával megajándékozzon kegyeskedjék; — engedje ama forró óhajtatunk nyilvánítását: hogy adja az egek Mindenható ura, hogy Nagyméltóságod az elfoglalt elnöki széket hosszas évek során át teljes meglelégedéssel bírassa, — ekként a haza ugy városunk közös boldogítására még sok számos éven át boldogul éljen!

A lelkes éljenekkel végzett beszéd után Főispán ur Juraszek főjegyző által felolvasott esküt leteszi, ez alatt az ünnepélyes jelenet harangzugások hirdetik. Az eskü ezen pontja különösen, midőn Főispán ur emeltébb hangon kimondja, hogy „Magyarország törvényeit megtartja” kitörő éljenekkel fogadták. Az eskü letétele után Főispán ur következő beszédet intézi a közönséghez:

Tisztelt városi közönség! Nem először vagyok hivatalos, ezen szab. kir. város közigyeinek vezetésére befolyást gyakorolni. Tizedik éve telik alkotmányos életünk új korszakát megelőzőt azon nevezetes időpont

TÁRCZA.

Jégen.

I.

Jégen vagyunk, — a szokás itt
A rendestől sokban tért el,
Nem tiltja, ha koresoláid
Igazitva lábam térdel;

S alkalmat nyujt feltekintve
Láthatni a csillogó fényt,
Melyet setét szemeidbe
Szived küld fel üdvhozőként.

II.

Ha megfogom piczi kezéd,
Azt piczikém, zokon ne vedd;
Hisz a jégen ezt is szabad,
Kérlek tehát bizd rám magad.

Mennyivel jobb itt mint máshol,
Ott az illem körülárkol;
Amig vigan elsevegvén,
Repülhetünk itt kettecskén.

Epstein Gyula.

Egy kaczer.

— Beszély. —

(Folytatás.)

— Tehát csakugy való, főhadnagy ur — kérdő kíváncsian az őrnagy, egy mogorva kinézésű harezfia, — hogy ön a szép aranyhaju tündért meghódította?

— Nem tudom kire czélez őrnagy ur, — felelt kitéréssel Olivér.

— No kit vélné mást, mondá közbe vágva, egy hosszú és szörten képű, sárga haju kapitány, mint Tópartinó hugát!

— Azt ám — szölt nagy hahotával közbe, egy fiatal hadnagy, — ki a magyar leányt affectálja — és véle a katonákhoz ellenszenvet, de ki ha! ha! ha! titokban még is csak rajong a fehér kabátokért.

— Egy szóval Emerence! dördült közbe, mint egy ágyu durranás a puska ropogás közé, az ősz, de torzomorz bajszu ezredes, minék ez a sok tétovázás?

— Ám legyen! válaszolt most büszkén mosolyogva, a külföldi Don Juan, igen a szép Emerence meghallgatá sóhajait és most kettősben sóhajtozik velem, a szerelem hangversenyében!

— Ez nagyon szép. Ó mily boldog ez a fickó! szölt közbe egy másik főhadnagy, az irigység félreismerhetlen kifejezésével.

— Ha minden ugy volna a minőnek látszik? — dörögte egy éltesebb kapitány, a kin meglátszott, hogy n's — az ily fiatal uracsek, már győzteseknek vélik

magukat, ha egy nő eszegeéseiket meghallgatja és nyájasan társalog velők, — nem is gondolván arra, hogy az udvarlók ez által mily képzelt reményekkel kecsgetik magukat!

— Bizonyítékokat, bizonyítékokat Olivér! kiáltoztak a többi tisztek és kétes nevetésökkel fölizgatták az ifju kikaczagott önhittségét és megsértett büszkeségét. — Erre Olivér, kinek arcát egy pillanatra a neheztelel pirja futotta el, felegyenesedvén, elővette tárczáját és ugyanabból egy kis fehér levélkét vont ki, annak felbontása közt így szölván: — Ezuttal minden ugy van kapitányom a mint mutatkozik, mert ma, bár társaság gyűl össze Tópartján, hova mi is hivatalosak vagyunk, nekem még is egy kis találkozásom leend a kedves aranyfürtűvel, hogy pedig igazat szölok, ime itt Emerence levele, — tessék olvasni, — és átadá a hitetlen Tamást játszó tisztnak, ki a levél tartalmát, miután őt a többi társak kíváncsian körül vették fenhargon így olvasta fel: „Olivér! Levelét vettem, érdeklél olvastam és azon öntudatban, hogy önt szerelmemmel boldoggá tettem, tulboldognak érzem ön magamat. Szombaton estély lesz nálunk, reményilem korán jön. — 7 órakor este pedig a remete lakban várja önt szerető
Emerenceje.”

Miután a sorok szavai ugy a tisztek különböző modulatokban kitörő érzelmeik elhangzottak, valamint a sok értelmű hahota is az ériatett kételkedő, de most immár legyőzött kapitány, az előtte kihívólag álló Olivér főhadnaggyal a levél átnyujtatásánál, bár csak nehezen elfojtott kedvetlenséggel, de e szavakkal szo-

Gabona-ár január 2-én.

Alsó-ausztriai mérő.	kr		frt		kr		frt		kr	
Tiszta buza	4	40	4	20	4	—				
Kétszeres	3	60	3	50	—					
Rozs	3	20	3	10	3	—				
Árpa	2	40	2	30	2	20				
Zab	2	—	1	95	1	90				
Kukoricza	2	50	2	40	2	30				

Felelős szerkesztő: Hattuyfy Dezső.

Hirdetések.

Ültetnivaló faeladás.

A folyó évi tavaszi faültetési időnyre **Pusztu-Giczen** nagymennyiségű különféle koru és nagyságu **akác-, kóris-, nyár-, bálvány-, szeder-, ihar-,** és egyéb más erdőgazdasági és kerti dísz- és nevesített többféle

gyümölcsfákon

kivül különösen tömeges, nagyban eszközendő faültetésre és erdősítésre alkalmas sok százezer akácfa és akácfa-csemete és pedig:

- egy éves 10, azaz tizezer darab 30 frt.
- ugyanaz és ugyanannyi, válogatva 40 frt.
- kétéves ugyanannyi 50 frt.
- ugyanaz és ugyanannyi, válogatva 70 frt.

valamint ezeknél korosabb és nagyobb akácfaák aránylag magasabb, de nagyobb megrendeléseknél jutányos áron eladó.

Az árak helyben a faiskolában a fa kiadásával együtt értendők. A kivánt becsomagolás és a győri vasúti vagy gőzhajózási állomásokra történendő elszállítás méltányosan külön felszámítatik.

Megrendeléseket elfogad és érvényesít Pusztu-Giczen a gazdasági intézőség utolsó posta: Kisbér, Varsány. Vétel végett tudakozódhatni **Győrben Szűts Mihály** urnál, ki szintén fogad el megrendeléseket, akihez is ez érdemben a táviratok intézendők.

Egy jó állapotban levő lakás, mely öt szoba, konyha, éléskamara, istálló, kocsiszin és padlásból áll

Sz.-György napra kiadó,

Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Bővebb tudósítás ugyanott kapható.

Gyógyszerész gyakornokul, hol egyszersmind a postahivatalt is megtanulhatni, — kedvező feltételek mellett felvétetik egy 4—6 gimnasiai osztályt végzett fiú, ki a német nyelvben is jártas. Lovasberényben, január 2° 1875.

Kertész Ferencz,

gyógyszerész és m. kir. postamester.

Dr. Fáykiss

Szepesi kárpát-növény-kivonata.

Egy üveg használati utasítással 75 kr.

Szepesi kárpát-növény-czukorkák.

Egy skatulya használati utasítással 35 kr.

Szepesi kárpát-növény-thea.

Csomag használati utasítással 25 kr.

Mell- és tüdő-betegeknek!

Polgári és katonai orvosok által a legjobb sikerrel használtattak és ajánlottak: köhögés, huru, rekedtség, köh-hurut (számár-hurut), nátha-láz (influenza), szűkmellűség, lélekzati bajok, oldalszurás, kifejelett torok-gyulladás, tüdő-gyulladás s egyéb kimerítő és gyengítő betegesetekben.

E gyógyszerek valódi minőségben kaphatók magánál a készítőnél Fáykiss József gyógyszerésznél, (Temesvárott, Jozsefváros), továbbá: Székesfejervárott Diebálla Gy. gyógyszerész. — Pesten: Török József gyógyszerész. — Thallmayer és társa. — Kochmeister Frigyes uraknál.

KLÖKNER PÉTER, kiadó-tulajdonos.

Ez ideig ennél nincs jobb.

W. Maager-féle
cs. k. kizár. szab. valódi tisztított
csuka-máj-olaj
Maager Vilmostól Bécsben.

A legnagyobb orvosi tekintélyek által megvizsgált s könnyű emészthetőségeért gyermekeknek is különösen ajánlva rendkívül tisztább, legjobbat*) természetes, s elismert leghatályosabb szer: a mell s tüdőbajok, görvély, foltok, daganatok, bőrkiütések, mirigybajok, gyöngeség, stb. ellen. Üvegje 1 frt. Bécsben a gyári raktárban: Wien, Heumark Nr. 3, ugyszinte az osztrákmagyar monarchia minden jó hírű gyógyszerárán s fűszerkereskedésében.

A használati utasításon s üvegen a „Maager” név rajta van, ezért a tévedés elkerülése végett az csak „Maager's Dorschlebertran” névvel keressék.

*) A bécsi világlágitáson az Ausztria-, Francia-, Olasz-, Németországokból és Angliából kiállított hasonló csukamáj-olajok közül csupán a Maager-féle tünnetette ki a nemzetközi jury érdemre.

A csizma, lószerszám s hajtszíjakhoz használandó bőr tartóságát és nyulékonyágát leginkább előidézi
az orosz bőrolaj.

Ezen olaj finom szaga által is kitünő, úgy hogy az ilyen olajjal bekent cipővel akadály nélkül bármely teremben megjelenhetünk. — Ezen bőrolajnak még az a jó tulajdonsága is van, hogy a bőrön levegő, melegség és nedvesség keresztül nem hatolhat, ha a bőr ezen olajjal koronként bekenetik, az mindig olyan puha marad, mint a bársony, továbbá vízhatlan és ruganyos lesz, a lábizzadás nem árthat, sőt inkább előidézi tartóságát és ruganyosságát. A bőrolajjal bekenés után a bőrt fényesíteni lehet mindig, sőt még tartósabb fénye lesz.

Üveg ára 1 és 2 frt., szelencékben 5 és 10 fontonként kapható.

vízhatlan bőrkenőcs

a csizma és lószerszám bőreinek vízhatlan-, puha- és nyulékonyágát előidézi, továbbá kitünő lópatkókenőcs és hasznos gyógyszer a tehenek körömbetegségeinél

6 doboz ára 1 frt. 20 kr., 1 tucat doboz 2 forint.

Érdemmel kitüntetett.

Nincs többé fénymázos cipő!!

cs. kir. kiz. okl. Magyarország és Ausztria részére

általános-terem-tükrözsimáz

uri és női cipők és lószerszámok részére csak ecsettel bekenendő, azonnal megszárad a bőrnek szép és tartós fényt ad, nem repedezik, puhává és vízhatlanná alakítja.

Üvegekben 1, 2 és 3 forintért szétküldi a gyár és foraktár.

Gronar János utódja,

Bécs, Kohlmarkt Nr. 5 vis-à-vis dem Café Daum, az udvaron barból.

Ismét eladók, ha tuczat számra vessik, elengedésben részesülnek.

A valódi Wilhelm-féle vértisztító theája

az egyetlen biztos hatásos vértisztítószer, s Európa legtekintélyesebb orvosai által, mint leghatályosabb szer ismertetett el.

E thea meggyitja az egész megromlott szervezetet, mint semmi más szer elválasztja a belső részben leülepedett betegség csiráját, s hatása bizonyos.

Alaposan gyógyítja a közsérvényt, sebek és nyílt sebeket, ugyszinte minden bőrkiütéseket, kitégeket az arcból, szeplőt stb. Különös jó eredményt nyújt a működiké thea szorulás, máj- és vesehántalmaknál, sárgaság, ideg- és izombajoknál, ugyszinte gyomorégés, altesti bántalmak, pollutio és tehetetlenség ellenében. Fájdalmaknál u. m. görvélykór, orrdagant stb. szinte a leghatályosabb s legjobb hatályú gyógyszer.

Számtalan bizonyítványok, elismerő- és dicsérőlevelek mind megannyi bizonyítékai kitünő szer jóságának. — Ennek bebizonyításául szolgáljon e néhány alábbi bizonyítvány:

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.
Wocheiner-Festritz, oct. 1. 1872.

T. uram! Ismét kérek néhány csomagot az ön híres és oly jó hatással bíró „vértisztító theájából”, melynek kétszeri használata után magam tökéletesen helyrehoztam. A theát kérem utánvét mellett küldeni.

Jerala János,
káplán.

T. Wilhelm Fer. gyógyszerész urnak Neunkirchenben.

Ismertem volna előbb az ön „vértisztító theáját”, bizony sok hosszú szenvedéstől lettem volna megóva és sok forintos darab maradt volna zsebemben, melyeket meggyógyításomra hiába elfecséreltem, míg az ön megházelhetlen theájára akadtam.

Kérem számomra abból 12 csomagot küldeni.

Tschuka, oct. 2. 1872.

Alázatos szolgálja
Dilz József.

Csalás- és hamisítástól mindenki óvatik!

A valódi Wilhelm-féle vértisztító thea egyedül valódiilag kapható: Neunkirchenben és minden lapokban jelzett gyógyszerárakban. — Egy csomag 8 adagot tartalmaz, s többféle nyelven irt használati utasítással együtt ára egy csomagnak 1 frt. Csomagolás és bélyeg külön 10 kr.

A vevő közönség kényelme tekintetéből a valódi theát kaphatni: Székesfejervárott Diebálla György gyógyszerésznél és Pínkás Zs. (előbb Légnán-féle) fűszerkereskedésben.

Hirdetmény.

A „fejérmegyei takarékpénztár”
rendes évi közgyűlése

1875. évi február hó 14-én d. e. 10 órakor az intézet helyiségében fog megtartatni.

Tárgyak:

1. Az 1874. évi mérleg megvizsgálására kiküldött számvizsgálók jelentése fölötti határozat hozatala s a választmány fölmentése.
2. A tiszta jövedelem megállapítása és az e fölötti intézkedés az 51. § értelmében.
3. A választmány kiegészítése.
4. Az alapszabályok néhány pontjainak esetleges módosítása.

Kelt Sz.-Fejérvárott, 1875. január 24-én.

A fejérmegyei takarékpénztár
igazgatósága.

63 §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye 4 héttel előbb nevére iratott és 8 nappal a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál letéteményezett.

A választmányból kilépő tagok névsora:

Id. Szögyény-Marich László elnök ur önmaga, továbbá: Aujezdtky A., Boross M., Diebálla Gy., Éder J., Emhecht F., Flatt Á., dr. Kaiser Sándor, Karl J., Mányai J., Mészöly F., br. Miske I., Reitlinger A. és Sommer M. mint napibiztoságra kötelezett és Boda J. Décey L., grf. Esterházy L., Kégl Gy., Krieger P. és Rozgonyi Gy. urak, mint napibiztoságra nem kötelezett megyebeli választmányi tagok.

A kilépett tagok újra választhatók.

Ezennel batorokodunk a t. közönségnek *francia modorban készült*, a bécsi világlágitáson elsőrendű érdemmel jutalmazott, a magyarországos iparegyesület által jegyzőkönyvileg kitünőnek talált s a mult évi londoni borkiállításban kitüntetés és általános tetszésben részesült

magyar pezsgőborainkat

felajánlani.
Főraktárunk Fejér- és a szomszédmegyék számára:

Abel Alajos urnál

Sz.-Fejérvárott, (uri-utca, Schwanfelder-féle ház) létezik.
Azonkívül Sz.-Fejérvárott kaphatók boraink Flitsch Pál fiai, Frenn József, Reichard Mór, Rosznagl Antal, Kovács Pál, Hübner Róbert és Karl József kereskedő uraknál, — (Velence, Fejérmegye) Pethő Imre és firsainál.

Nyomat. Sz.-Fejérvárott a „Vörösmarty” könyvnyomdában, Számmér Kálmánnál.

óta, midőn a fejedelmeyei közügy mellett, egyszersmind ezen sz. kir. város közügyein a ideiglenes vezetővel is lettem, felsőleges urunk királyunk legfelsőbb parancsából megbízva.

Akkor állami, alkotmányos és nemzeti ujjaszülésünk hasadó hajnala derített némi világot az utra, melyet követendők valánk, hogy kitűzött végcélunkhoz, az ország elvülhetlen igazainak jogfolytonosság alapján való visszaszerzéséhez, biztosan eljuthassunk. Ma ezen legdrágább kincseink tényleges birtokának verőfénye jelzi az ösvényt, melyen haladnunk kell, hogy a mit a nemzet megtörhetlen szívós kitartása visszaszerzett, azt ildomos használatával, megmondott előretöréssel, s erőnk egyesítésével megtartsuk, biztosítsuk, gyarapítsuk.

Akkor az örökös fejedelem parancsára, melyet törvényszerű szándokában helyhezett bizalommal követtem; most hazai törvény, s ennek foganatosítását rendelő koronás királyunk legfelsőbb nevezése szólít azon állásra, melynek székét ma elfoglalom.

Lényeges és örvendetes a különbség az akkori és mostani viszonyok közt. Bizonytalan reményeket befejezett tények, jószándéku ideiglenes intézkedéseket, alkotmányos állapotok váltották fel.

És mégis, noha akkori rövid működés a város közügyeinek vezénylő gondozása körül, a teljes törvényesség és alkotmányosság zománczat nélkülözötte, nincs okom azt megtagadni, vagy megnyugtató visszaemlékezéseim sorából kiürülni; mert 35 évnél hosszabb időszak t-lvén immár el, mióta részint az emberi élet leggyengédebb köteleivel, részint mint polgár a városi közön-séghez szorosabban fűzve vagyok, ezen város minden szellemi s anyagi érdekei, egy azelőtti kormány-állásában, mint a magánélet terén folytonos figyelmem s meleg részvétel tárgyait képezték; s azért az azokra rövid ideig gyakorolt közvetlenebb befolyás, a város javára és foként törvényes helyhatósági önállóságának visszaszerzésére igyekeztem érvényesíteni.

Most is ugyanazon érzelme-kkel jelenek meg önök tisztelt körében s foglalom el az állást, melyet törvény s Felsőleges urunk királyunk legfelsőbb meghívása nekem ezen ősrégi magyar város közügyeinek élén kijelöl; de derűtebb kedélyvel, teljesebb bizalommal, s vidorább kilátásokkal tehetem s teszem azt, jövő törvényszerű működésem várható sikerére nézve ma, mint 9 év előtt; mert biztosabb az alap, melyen állok, szabatosabb a feladat, mely elülbem van tűzve, s tisztábbak a határok, melyekkel hatásköröm, jogaim és kötelemim körülírva; azok és ezek a nemzet és korona közös akaratával létrehozott törvények által lévén megállapítva.

Ugyanis az 1848. 23-ik t. cikk, melynek alapján a városi törvényhatóság 1867-ik évben, törvényes autonómájának visszaszerzése után újra szervezkedett, csak ideiglenes szabályokat tartalmazván, a helyhatósági intézménynek a parlamentaris kormányzat és miniszteri felelősség elvével való összhangzásba hozatala pedig még mindig megoldásra várván, ennek mindinkább érezhetővé vált szüksége csakhamar meghozta az 1870. 42-ik törvényezikk alkotását, mely az ország összes köztörvényhatóságainak rendezését átkarolván, a szab. kir. városok szervezetét is megállapította s a városi törvényhatóság élére külön városi főispánokat állított; követvén ebben a magyarországi törvényhozásnak 790-ik év óta ismert hagyományos irányzatát, s figyelve a felelős kormányzatnak elutasíthatlan ama követelményére, hogy közte s az országos közigazgatást közvetítő választott helyhatósági közegek közt bizonyos kapocs létesíttessék, mely mint a kormány

saját törvényes hatalmának kifolyása, örökös s ellenőrző feladatával a törvényes felelősség jogos alkalmazását gyakorlatilag kivihetővé tegye.

Az új törvény ily alaku rendelete azonban csak rövid ideig maradt hatályban. Nem lehet feladatomban vizsgálni, mik és melyek voltak azon döntő nyomatékú okok, melyek a törvényhozást annak ily gyors megváltoztatására bírta? de mint e város polgára s a testvér megyehatóság kormányzója bátran állíthatom, hogy a külön városi főispánok intézménye iránt a hazai közön-ségben és törvényhozásban felmerült újabb felfogás, a városunk kebelében szerzett tapasztalatokkal nem nyerhetett táplálékot; mert ez állás itt oly férfiu kezeire volt bízva, ki a város érdekeit melegen felkarolva, magának a közön-ség tiszteletét és bizalmát kívívni tudta, s igazságos, törvényszerű üdvös működésének elismerő emlékezetét hagyja az egész városi közön-ségnek vissza.

Ha mindazonáltal törvényhozásunk, bármily nézetből indulva, az e részbeni intézkedésnek megváltoztatását már szükségesnek tartotta, eléggé indokoltnak kell találnom a törvénynek akként történt módosítását, hogy a megyei főispán egyszersmind a megyének területében beékel s ezzel körülövedezett szab. kir. városnak is főispánja lehessen, mert ily két szomszéd törvényhatóságnak többféle érdekközössége, s a helyhatósági közélet és közszolgálatnak számos érintkezési pontjai, a lehető legbensőbb egyetértést és összhangzó közremunkálást felelte kívánatosá tétvén: az örökös és ellenőrző feladatának egy kézre bízása azt lényegesen elősegítheti; az érdekek szétágazása és összeültözése esetében pedig nagyobb bonyodalom keletkezését megakadályozhatja s a kiegyenlítést és megoldást könnyíti.

Az 1870-diki törvénynek ily értelemben történt módosítá-sa folytán lévén tehát, sz. kir. Székesfejérvár városának főispáni állása is, az én igénytelen szemlélyemre ruházva; noha éveim száma s testi és lelki erőmnek ettől elvárhatalan hanyatlása inkább eddigi állásomtól is való visszalépésnek, s a magánélet esendős nyugalomába való visszavonuláson indokolná; mégis csekély tenátségemnek még fennmaradt kis tartalékát is szeretett hazám szolgálatától, kivált a mai nehéz viszonyok közt, megvonni nem akarván, a gyenge vállamon fekvő tehernek súlyosbodásától nem riadtam vissza, s a két állás törvényengedte egyesült viselésének legalább megindítására főként azért merem vállalkozni, mert vele megint oly tér nyílik meg előttem, hol számos rokonindulatu polgár-tagársat, jóakaró ismerőst, régi barátokat és sok jeles munkaerőt talállok; és hol törvény és alkotmányhoz való hű ragaszkodás s a közjólét felvirágoztatása iránti buzgalom, képezvén minden pártszínezetű tagok véleményeinek s törekvéseinek forogóját; ily derék elemek és tényezők segítségével saját erőm fogyatkozását bőven pótolva, és úgy a város közérdekeinek sikeres gondozása körül közvetlen, mint kedves hazánk közboldogságának előmozdítása körül közvetett közvett munkám megoldását könnyítve, s erőnk arányában biztosítva látom.

Jövő működésem irányzatáról nem sok mondani valóm van. Tanuja a tisztelt városi közön-ség, a testvér megyei hatóság kilencz évi vezetésében követett eljárásomnak s ezt vezérő elveimnek; és szerénytelenség nélkül szabad talán elmondanom, miként tudva van az egész hazai közön-ség előtt, hogy én a jól felgott municipális rendszernek feltétlen híve, és minden alaptalan megtámadás elleni védelmezője vagyok; azon rendszernek, mely az önkormányzat és szabad tevékenység elvén alapulva, alkotmányos szabad hon-

polgárnak legszebb, legtágabb és leghálásabb tért nyit áldozatkészségének s hasznos tevékenységének, a közügy és polgártársai érdekében való önzéstelen érvényesítésére, és mely erős meggyőződés szerint a modern jog- és cultur állam minden valódi követelményeinek kielégítésére alkalmas elemekkel és tényezőkkel rendelkezvén, egy a törvényes rend biztosítására, mint minden czél- és időszerű reform keresztülvitelére kellő fogékonysággal s szellemi és anyagi erővel bír. (Lelkes eljenzés!)

Ezen elvet vallván, s ezt tartván hazai intézményeink tökéletesítésére legüdvösebbnek, mert az saját nemzeti életünk legbensőbb létegen sarkalva, a fokozatos haladás és organikus fejlődés egészséges magyát hordja magában, jövő működésem és magatartásom minden irányban ezen elvnek jellegét fogja magán viselni, s ennek alkalmazását fogja feltüntetni; azaz, tartózkodva a tisztelt városi képviselő törvényszerű tevékenységének, kicsinyes beavatkozás általi akadályozásától vagy késleltetésétől, a városi közélet minden mozzanatát és szükségletét legéberebb figyelemmel kísérendem; és elvárva különösen a tisztikar minden tagjától, hogy elvállalt törvényes kötelességét pontosan, híven, személyválogatás és részrehajlás nélkül, egész odaadással, mint önmagam, teljesítse, felelősséggel járó nehéz feladatának, és nagy küll s belterjedelmű fáradsalmas munkálódásának, mindig érdem szerinti méltányolja, becsületének és tisztí tekintélyének minden jogtalan megtámadás és alaptalan gyanúsítás elleni erélyes védője leandek; ellenőrző és örökös hivatásomnál fogva pedig főként a törvény és törvényes kormányrendeletek pontos foganatosítását szem elől nem tévesztve, bizton reménylem, miként indokolatlan mulasztást, vagy c-upa pártérdekből származó ellenkezést, melynek ellenébe törvényes hatalmam súlyát kellene latba vetnem, tapasztalni nem fogok.

Mint hogy tehát a városok, mint az értelmiség, művelődés, ipar- és kereskedelemnek, hazánk területén kimagasló gyűlhelyei, rendeltetésüknek fogva fokozott mérvben vannak hivatva a haladó polgárosodás, közmívelődés és helyesen értelmezett humanizmus jogos követelményeinek megfelelő intézmények létesítéséről gondoskodni, és mind azt, mit lakóinak magasabb szellemi s anyagi szükségletei méltán megkívánhatnak, egyrésztől vallásgyakorlat, közérköleség, köznevelés és közkultúra tekintetében, másrésztől személy- és vagyonbiztonsági s közegészségi rendőrség, ugyszintén arva- és szegényügy érdekében, valamint a közbizonyos rendes, hűséges és takarékos kezelése, s a közjóval és kiadások közötti egyensúly megtartása irányában, sőt ezeken túl különös és bizonyos fokig fényűzős nélkül kényelemre nézve is, létrehozni s a lakók erőjét túl nem feszítő módon és eszközökkel ténylegesen életbe léptetni; a városi képviselőnek ezen üdvös célokra irányzó nemes törekvése, részemről mindig készséges támogatást, meleg szószólást s erőmtől kitélő hatályos közremunkálást fog találni; (éljen!) mert nincs senki, ki élénkében óhajthatná, mint én, hogy szab. kir. Székesfejérvár városa a kor igényeinek megfelelő minél több szellemi s anyagi előnyöket nyujva lakóinak, jelenével és jövőjével, fenyves dícső multjához méltó állást foglalhasson el az ország többi közhatalóságai közt!

S ezzel elmondtam mindent, a mit új állásomra való léptem küszöbén, e téren várható működésem előzetes megismertetésére nyíltan s őszintén elmondani szükségesnek véltem, a nélkül, hogy annak mindenki által megérthető részletezésére terjeszkednem kellene. De mivel becsületes számdokom s önzéstelen ipar-

ritott kezét: „Bocsánat pajtás, — én meggyőződöt és én ritárok, — mire ismét helyet foglalának. — De hát a völégény? — kérdezte némi részvétellel az ezredes. — Ó boldog mert nem gyanítja a koronát, mely már is homlokát díszíti! Ekként folyt a társalgás, míg Radó, ki ez alatt legkevésbé sem gyanítottá, mily mély figyelemmel kísérte a tiszték beszélgetéseit, egy papírra annál néhány sort, fölkel és szintén a tisztí csoportot hidegen köszönté távozás közt magába mormogván: „Ó asszonyok, — ha tudnátok miként ütök dombra botlásaitok titkát az efféle lovagok! — No félj Aladár, Radó majd örökösök!”

Tópartiéknaál ezalatt folyt a mulatság s délután lévén ismét új, meg új vendégek érkeztek és azok közt Olivér társaival. — A háziasszony szokott nyájosságával járt, kelt s eseegett vendégeivel, — míg Emerence a fiatal nő csoportok közt eseegett és mulatott. — A mulatozók közt Aladárt is látjuk, ki nyulának alakjával, halvány arczával, — mit barna bajsa férfiasa, szép kék szemei pedig érdekessé tették, — a szebb férfiak sorába tartozott, de ki az e végett alattomban róá irányzott szép szemek méla pillantásait észre nem vevé, — annyira rabja volt Emerencenak, — ki ma a szokottnál szebb, — vele rendkívül nyájás és annyira előzőkeny kedvességű vala, hogy szíve dobogásából és felderülő kedély állapotából érzé miként kételyei mindinkább oszlanak. — Az idő ötre járt, mert odakün a kora őszi est mindinkább szétterjeszté redőltet köpenyét és a kastély termeiben és szobáiban a csillárok és lámpák világa riasztá el, az ablakokon át betörő

éjnek sötétét. Megszólalott a zene egy felkesítő magyar indulóval — A táncz megkezdődött a vigság kitérő felkiáltásokba mutatá be magát és kecségtető a nyugodt nézőket. — Emerence és Aladár azonban nem táncoltak, hanem a terem egyik ablakmélyében foglalván helyet, andalogtak — és boldogok voltak, — mint azt Aladár sugárzó arca és Emerence odaolvadást kifejező szemei elárultak, míg Tópartiné meglegedett mosolyival nézte e szép párt.

— Nem neheztel már Aladár? suttogá nyájasan Emerence, Aladár kezét hévon megszorítva.

— Ó dehogy, hisz én ma oly boldoggá tesz mint a minő eddig még nem voltam soha!

— Köszönöm! viszonzá a leány gyönyörű szeméit a legmélyebb kifejezéssel barátján legeltetve, míg az junói homlokát róza ajkaival érinté.

— Emerence engem, csupán engem szeret és őszintén az enyém, nemde?!

— Csupán! sohajtá a kérdezett, fejét elragadt troubadourja keblére hajtva, — csak a tied!

— Ó mily boldoggá teszsz te angyal! szóit Aladár. — Amde mint ha a kajáság sárga mezben lézengő szelleme csakugyan megirigyelte volna ez itju pár boldogságát és irigységében intésére váró daemont rendelte volna elő e földi üdv megrontására, — épen a legelragadóbb perczben lépett az inas Aladár elé s fehér keztyűk födte kezeivel ezüst tálcán levelet nyujtott ugyan annak, azon alázaos megjegyzéssel át, — „miként az nagyon sürgős.“ Aladár kedvetlenül vevé e végzeteljes papírkát, mely őt üdvössége teljes élvez-

zetében gátolta nem, nem is gyanítván, hogy e silány tárgy mily nagy catastrophának jeladója, saját érzetének ábrándos világában! — Emerence pedig, kitől ez iránt Aladár engedelmet kért, addig míg az, a kérdéses levélkét olvasta, szórakozottan nézett a terem órájára, mely 3/4 hetet mutatott, mi annyira meglepé, hogy érdekes alabastrom arcját, egy perczre a legszebb biborszín futotta át és ő észre sem vette mily halálá padtá vált Aladár, ki elolvassván tán már harmadszor is e baljoslatu sorokat, mintegy az elszalngó bizalommal viaskodó még némi reményvel telt kételyt kifejező tekintettel vizsgálta az önmagában titkosan felingerült leányt. — Végre Emerence szakítá a hallgatást félbe: „Nos elovastad-e már ezen levélkét, melyre én neheztelék, bár tartalma titok előttem, mert, — mert az oly kedves és érdekes társalgásunkat félbeszakíszta? — Igen! felelt Aladár magát semleges mosolyra kényszerítve, míg a levélkét görösen szorított össze kezei közt „nem érdekes — és mégis fontos, — de hagyjuk azt.“

— Most pedig én kérek bocsánatot barátom, távoznom kell, — mondá a kaczer, szemével folyton az órán csügve, mely igen is gyorsan haladott és már majdnem a hetedik óra teljes megérkezését mutatta, ám de törekedni fogok, hogy minél előbb visszasiet-hessek, — folytatni e nekem oly élvezetes — és édes beszélgetést.

(Folytatása következik.)